

Рівненський державний гуманітарний університет
Rivne State University of Humanities

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ дошкільної та спеціальної освіти:

Матеріали II Міжнародних педагогічних читань
пам'яті професора Т. І. Поніманської

ACTUAL PROBLEMS of preschool and special education:

Newsletter of the Second International pedagogical readings
devoted to Professor Ponimanska T.I.

Рівне 2019 · Rivne 2019

Рівненський державний гуманітарний університет
Rivne State University of Humanities
Кафедра педагогіки і психології (дошкільної та корекційної)
імені проф. Т.І. Поніманської
Department of the pedagogics and psychology (preschool and correctional)
named after prof. T.I. Ponimanska

Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти:

Матеріали II Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора
Т. І. Поніманської

Actual problems of preschool and special education:

Newsletter of the Second International pedagogical readings devoted to
Professor Ponimanska T.I.

Рівне
Rivne
Видавець О. Зень
2019

ЗМІСТ

<i>Абрамович О. В.</i> ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВІДНОСИН У ДОШКІЛЬНИКІВ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ ЗДО.....	9
<i>Александрова С. В.</i> ТВОРЧА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	10
<i>Алімова Я. В.</i> СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ».....	11
<i>Андрощук А. А.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ УЯВЛЕНЬ ПРО ЧИСЛО ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ МАТЕМАТИКИ.....	12
<i>Бачинська Л. П.</i> ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ УЯВЛЕНЬ ПРО ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРА.....	14
<i>Бичук С. Б.</i> ОВОЛОДІННЯ ІНТЕРАКТИВНИМИ ФОРМАМИ РОБОТИ З БАТЬКАМИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	15
<i>Білик Я. В.</i> ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІГРАХ ЗА СЮЖЕТАМИ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ.....	17
<i>Блищук А. В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ У ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ.....	18
<i>Богданович Л. Б.</i> ОСОБЕННОСТИ ПОНИМАНИЯ ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ К ПРИРОДЕ СТУДЕНТАМИ ФАКУЛЬТЕТА ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	19
<i>Божук М. Р.</i> КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК СКЛАДОВА МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	21
<i>Булавіна Т. О.</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ З ДЦП ЗАСОБАМИ ЛОГОПЕДИЧНОГО МАСАЖУ.....	22
<i>Бурчак К. І.</i> ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДОВКІЛЛЯ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ.....	23
<i>Войтович О. В.</i> ЕМОЦІЙНИЙ ЧИННИК ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У СВІТЛІ ПРОБЛЕМ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	24
<i>Воробійова В.</i> ЗМІСТ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ З РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ СФЕРИ У ДІТЕЙ З ФФНМ.....	26
<i>Врочинська Л. І.</i> ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ВИХОВАННЯ ГУМАННОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	27
<i>Габрук К. М.</i> ГОСПОДАРСЬКО-ПОБУТОВА ПРАЦЯ У СЕНСОРНОМУ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	29
<i>Гаврилюк О. О.</i> НАСТУПНІСТЬ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ КРЕАТИВНОСТІ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ.....	30
<i>Гаврилюк С. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ ПРИ ЕФЕРЕНТНІЙ МОТОРНІЙ АФАЗІЇ.....	31
<i>Гаврильчик В.</i> ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ У РІЗНОВІКОВІЙ ГРУПІ.....	33
<i>Гаєвська А. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТПМ.....	34
<i>Герасимів В. В.</i> ТВОРЧА ГРА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	35
<i>Гілянчук В. В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	36
<i>Гладковська М. В.</i> ВИХОВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ЗАВДАННЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	38

<i>Гнатюк О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	39
<i>Гончук В.В.</i> ПРИКЛАДНИЙ АНАЛІЗ ПОВЕДІНКИ (АВА) ЯК МЕТОД КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІЗ РАС.....	41
<i>Горопаха Н. М.</i> ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ТА ЛОГОПЕДІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ.....	42
<i>Гречун І. П.</i> ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ СЛОВЕСНОЇ ТВОРЧОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	44
<i>Грицай К.</i> ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СЛОВОТВОРЕННЯ.....	45
<i>Давидюк І.</i> ФОРМУВАННЯ ОБРАЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	46
<i>Давидюк Т.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІГОР-ГОЛОВОЛОМОК У РОЗУМОВОМУ ВИХОВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	48
<i>Данчук О.І.</i> РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ГІПЕРАКТИВНИХ ДІТЕЙ-ЛОГОПАТІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ.....	49
<i>Деркач В.</i> ВЗАЄМОДІЯ ВИХОВАТЕЛЯ І ЛОГОПЕДА У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВОЇ ГОТОВНОСТІ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ.....	50
<i>Деркач В.</i> МОВЛЕННЄВА ГОТОВНІСТЬ ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ.....	52
<i>Димарчук Л. В.</i> ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	53
<i>Дичківська І.М.</i> КОНДУКТИВНА ПЕДАГОГІКА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД АБІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.....	55
<i>Дмитрук І.</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ ГОТОВНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВИ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ.....	57
<i>Дрогомирецька О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....	58
<i>Драгун Я.С.</i> КОРЕКЦІЙНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ СЕНСОРНОЮ АЛАЛІЄЮ.....	59
<i>Дутчак Т.І.</i> ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	61
<i>Загородня Л. П.</i> НАСТУПНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ І МАГІСТРІВ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	62
<i>Загоруйко Л. М.</i> РОЗВИТОК Я – ОБРАЗУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	63
<i>Заєць Л. І.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАСВОЄННЯ ГУМАННИХ ЦІННОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКАМИ В УМОВАХ ЗДО.....	65
<i>Захарчук І.В.</i> КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	66
<i>Зданевич Л.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПАТРОНАТУ В РОБОТІ З ДЕЗАДАПТОВАНИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ.....	67
<i>Іванова І.</i> ФОРМУВАННЯ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗПР.....	70
<i>Іванчук К.О.</i> ФОРМУВАННЯ ГУМАННИХ ДИТЯЧО-БАТЬКІВСЬКИХ ВЗАЄМИН ЯК ЗАСОБУ ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	71
<i>Ігнатюк Т.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ГРИ У НАВЧАННІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ НАВИЧОК ПИСЬМА.....	72
<i>Ілішова О.М.</i> ЦІННІСНО-СМИСЛОВІ ОРІЄНТАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	73
<i>Іслямова А. Б.</i> РОЗВИТОК СЛУХОВОЇ УВАГИ І ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ.....	74

<i>Кардаш Є. В.</i> ПРОБЛЕМИ ДІАГНОСТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ ПРИ РІЗНИХ ФОРМАХ ДИЗАРТРІЇ У ДІТЕЙ.....	75
<i>Кардаш Н. О.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ-ЛОГОПАТИВ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	77
<i>Кирилюк В.</i> СТЕРТА ФОРМА ДИЗАРТРІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПРОЯВУ У ДІТЕЙ.....	78
<i>Кичурчак Н.В.</i> РОЛЬ ДОРΟΣЛИХ У ФОРМУВАННІ ОБРАЗУ «Я» ДОШКІЛЬНИКІВ.....	79
<i>Кісільчук В. Ю.</i> ЕТНОКУЛЬТУРНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	81
<i>Кіряк Т.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ В ПЕРІОД АДАПТАЦІЇ ДО ЗДО.....	82
<i>Климюк Ю. М.</i> КОРЕКЦІЯ МОВЛЕННЕВО-РУХОВИХ ПОРУШЕНЬ У ЗАЇКУВАТИХ ДІТЕЙ В ПРОЦЕСІ ЛОГОРИТМІЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	83
<i>Ключик В. В.</i> СПОРТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	84
<i>Ковалик К. О.</i> КОРЕКЦІЯ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИСЛАЛІЄЮ.....	85
<i>Ковальчук І.В.</i> ЛОГОПЕДИЧНА РОБОТА З РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ШОСТОГО РОКУ ЖИТТЯ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ.....	86
<i>Ковальчук М. В.</i> ФОРМУВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ УЯВЛЕНЬ ПРО ЛЮДЕЙ ПЛАНЕТИ.....	88
<i>Ковтунович І.І.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІНТЕРЕСУ ДО ЗАНЯТЬ З ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ.....	90
<i>Кожарко К.</i> ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	91
<i>Козік Т. І.</i> ФОРМУВАННЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ОПИСОВОГО ТИПУ ЗАСОБАМИ СПОСТЕРЕЖЕННЯ.....	92
<i>Козлюк О. А.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ДОШКІЛЬНИКІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	93
<i>Колошва А. В.</i> ФОРМУВАННЯ ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ У ДІТЕЙ З ДИЗАРТРІЄЮ.....	95
<i>Коробенюк К.</i> СУЧАСНА ІГРАШКА ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	95
<i>Косарева Г. М.</i> ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА.....	97
<i>Косарева О. І.</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ.....	99
<i>Костенко Н. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ОПІШНЯНСЬКОГО РОЗПИСУ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	101
<i>Коханевич А. В.</i> ПІДХОДИ ДО ВІДНОВЛЕННЯ МОВЛЕННЯ ПРИ ДИНАМІЧНІЙ ФОРМІ АФАЗІЇ.....	102
<i>Кошлата М. А.</i> ФОРМУВАННЯ СТАТЕВО-РОЛЬОВОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	103
<i>Кошмак Т. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СЛОВНИКА У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ З ТПМ.....	104
<i>Кравчук У.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ УВАГИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ.....	105

<i>Крот І.</i> ПАРТНЕРСТВО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І СІМ'Ї З ПИТАНЬ ВАЛЕОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	106
<i>Крючкова І. Ю.</i> МІСЦЕ І РОЛЬ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ К. Д. УШИНСЬКОГО.....	108
<i>Куцюк Ю. В.</i> ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	109
<i>Лисенко Є. М., Софіян Л. Г.</i> ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗДО.....	110
<i>Лисик К.В.</i> НАСТУПНІСТЬ У ВИХОВАННІ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ І МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	112
<i>Лопачук Т.</i> ЗНАЧЕННЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ВИХОВАННІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ.....	113
<i>Лук'янчук О. П.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЖАНРІВ МИСТЕЦТВА ЖИВОПІСУ В НАВЧАННІ МАЛЮВАННЮ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	115
<i>Люшин С.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНО- ЦІННІСНОЇ СФЕРИ В ПЕРІОД ДОШКІЛЬНОГО ДИТИНСТВА.....	116
<i>Ляшик А.О.</i> РОЗВИТОК ЕМПАТІЇ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ ІІІ-ГО РІВНЯ.....	117
<i>Ляшук А. В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ЧУЙНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	119
<i>Маліновська Н.В.</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ.....	120
<i>Мамчур Н.Ф.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ПРОБЛЕМНИХ МЕТОДІВ У ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРАВИЛАМИ ПОВЕДІНКИ.....	122
<i>Марчук Г.В.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДОСВІДУ ДОШКІЛЬНИКІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	123
<i>Машикіна Л. А.</i> ІННОВАЦІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	124
<i>Миколаюк М. М.</i> НАВЧАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ СКЛАДАТИ РОЗПОВІДЬ-РОЗДУМ.....	125
<i>Миронець Н.М.</i> РОЛЬ БАТЬКІВ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОЇ СТАТЕВО-РОЛЬОВОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	126
<i>Мирончук О.</i> РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	128
<i>Михалик А. В.</i> АУДІЮВАННЯ ЯК ВИД МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	130
<i>Михальська К. Г.</i> ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА» В САРНЕНСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	131
<i>Мурашко Л.О.</i> ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ КАЗКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	133
<i>Найда Р.Г.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ САМООЦІНКИ ДОШКІЛЬНИКА В УМОВАХ ПРЕДМЕТНО-РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	134
<i>Нездюр А.В.</i> ВПЛИВ МОДЕЛЮВАННЯ НА РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	136
<i>Носуленко У.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ.....	137
<i>Огороднік О.А.</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ СПЕКТРУ АУТИЗМУ.....	139

<i>Огородник О. Ф.</i> ФОРМУВАННЯ ЕКСПРЕСИВНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ЛОГОРИТМІКИ.....	140
<i>Осипчук М. В.</i> НАВЧАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ СТВОРЮВАТИ ХУДОЖНІЙ ОБРАЗ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	141
<i>Отрода С.П.</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВО-РУХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ДЦП.....	143
<i>Павлюк Т. О.</i> СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ “ДИСКАЛЬКУЛЯ” ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПРОЯВУ У ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ.....	144
<i>Панасюк К.А.</i> ЕТАПИ НАВЧАННЯ ТВОРЧОГО РОЗПОВІДАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОЦЕСІ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	145
<i>Парфенюк І. Ю.</i> ФОРМУВАННЯ ОЦІННО-ЕТИЧНИХ СУДЖЕНЬ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	146
<i>Пасічник Ю. В.</i> ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНИХ УМІНЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІГРАХ ЗА СЮЖЕТАМИ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ.....	148
<i>Пахалюк Л. І.</i> РОЗУМІННЯ ТЕКСТУ ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ДИТЯЧОЇ КАЗКИ).....	149
<i>Петришина Н.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	151
<i>Пилипець А.А.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	152
<i>Пилипчук М.</i> ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ РОЗУМОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	154
<i>Пірог І.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИХОВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ ІНТЕРЕСУ ДО ЗАНЯТЬ З ФІЗКУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ СЮЖЕТНИХ ОБРАЗІВ.....	154
<i>Подійом О. І.</i> ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	156
<i>Прозапас І. Р.</i> ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	156
<i>Рего Г.І.</i> АНАЛІЗ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	158
<i>Романович Т.П.</i> STREAM-ОСВІТА ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	159
<i>Рублевская Е. А.</i> ОЦЕНОЧНЫЕ СУЖДЕНИЯ КАК СРЕДСТВО ВОСПИТАНИЯ БЕРЕЖНОГО ОТНОШЕНИЯ К ПРИРОДНЫМ РЕСУРСАМ У ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.....	160
<i>Савостьянова В.</i> ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО СУЧАСНИХ ПРОФЕСІЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	162
<i>Семенюк М.М.</i> ФОРМУВАННЯ ДІАГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ-ЛОГОПЕДІВ.....	163
<i>Сивенко Н.Ф.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕКОРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПРОМИСЛІВ.....	164
<i>Симончук В. В.</i> ГУМАНІСТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	166
<i>Собчук Д. В.</i> ХУДОЖНЄ СЛОВО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ГІГІЄНИЧНИХ НАВИЧОК ДОШКІЛЬНИКІВ.....	167
<i>Сорока Н. В.</i> ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОЯСНЮВАЛЬНОГО МОВЛЕННЯ.....	168
<i>Стачинська О.</i> КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОГО СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	169

<i>Степанова О. І.</i> ФОРМУВАННЯ СЕМАНТИКИ СЛОВА ЯК ОСНОВА РОБОТИ З РОЗВИТКУ ЛЕКСИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ В ДІТЕЙ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	171
<i>Сюрвасева К. С.</i> РОЗВИТОК ГУМАННИХ ПОЧУТТІВ ДІТЕЙ ЯК ОСНОВА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	172
<i>Теслюк Р.-М. І.</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ САМООСВІТИ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЯК ФІЛОСОФСЬКА ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	174
<i>Улюкаєва І. Г.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ УМОВ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА І ВИМОГ РИНКУ ПРАЦІ.....	175
<i>Форсюк О.С.</i> ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ВСЕСВІТОМ.....	177
<i>Хільчук В.В.</i> РОЗУМІННЯ ДІТЬМИ ГЕНДЕРНО-ВІДПОВІДНОЇ ПОВЕДІНКИ.....	178
<i>Ходоровська І. В.</i> ФОРМУВАННЯ ЛІЧИЛЬНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТФІЛЬМІВ.....	180
<i>Хрящевська М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ.....	181
<i>Хрящевська Т.В.</i> РОЛЬ МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ В ДОШКІЛЬНИКІВ ЦІНІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ.....	182
<i>Цимбал-Слатвінська С.</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМПЕТЕНТІСНИЙ КРИТЕРІЙ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	184
<i>Цимбалюк В. В.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ У ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	185
<i>Цинко К.Б.</i> ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ «Я» У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	187
<i>Чепурко Г. О.</i> ВИХОВАННЯ ГУМАННОЇ ПОВЕДІНКИ ЯК ПРІОРИТЕТНЕ ЗАВДАННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	188
<i>Черняк Л.Л.</i> ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ КАРТИНИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	190
<i>Чучак К.О.</i> РОЛЬ ІГОР У ПІДГОТОВЦІ ДІТЕЙ ДО ШКОЛИ.....	191
<i>Шадюк О.І.</i> ПРІОРИТЕТИ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	192
<i>Швець Н. М.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ БЕРЕЖЛИВОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	193
<i>Шевцова І. П.</i> КОРЕКЦІЯ ПРОСОДИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИЗАРТРИЄЮ.....	195
<i>Шеремета Н.В.</i> НЕТРАДИЦІЙНІ ТЕХНІКИ ПОДОЛАННЯ ЗАЇКАННЯ.....	196
<i>Шилак Ю. І.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ.....	198
<i>Шимко К. М.</i> УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ЗАСІБ ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКА ДІТЕЙ.....	200
<i>Шушкевич К. Б., Киселевич Ю.П.</i> ОСОБЕННОСТИ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ.....	201
<i>Юсенко Н.</i> НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ОРІЄНТУВАННЯ НА МІСЦЕВОСТІ.....	202
<i>Якубишина М.В.</i> ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	203
<i>Ячменник Р.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ В ДОШКІЛЬНОМУ ДИТИНСТВІ.....	204

обирати стиль мовлення відповідно до ситуації спілкування; відбирати і використовувати мовні засоби відповідно до теми, основної думки, стилю мовлення; будувати і оформляти висловлювання; дотримуватись основних правил етики спілкування.

В умовах цілеспрямованого, систематичного та послідовного навчання за спеціальною методикою дошкільники виявили здатність до успішного формування провідних комплексів комунікативних умінь.

ПРИКЛАДНИЙ АНАЛІЗ ПОВЕДІНКИ (АВА) ЯК МЕТОД КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІЗ РАС

Гончук В.В., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Косарева Г.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології
(дошкільної та корекційної) ім. проф. Поніманської Т.І.
Рівненський державний гуманітарний університет

АВА – Applied Behavior Analysis – Прикладний Аналіз Поведінки – метод, який передбачає маніпуляцію факторами в навколишньому середовищі для навчання бажаної і корекції небажаної поведінки. На сьогоднішній день АВА-терапія є однією з найбільш ефективних науково обґрунтованих методів корекції поведінки дітей з РАС.

В основі АВА лежить теорія біхевіоризму, яка базується на принципі контролю значущих для клієнта стимулів в оточуючому середовищі. АВА-терапія – це наукова дисципліна, метою якої є вивчення поведінки як об'єкту дослідження.

В АВА вивчаються принципи та закони поведінки, тобто процеси, що лежать в основі впливу на поведінку, а також відбувається практичне застосування цих принципів. Цей метод ефективно застосовується в реабілітації дітей з розладами аутичного спектру (РАС), а також з розладами мови й поведінки, з метою формування необхідних соціально-побутових навичок і соціально значущої поведінки. В основі АВА-терапії лежить розуміння взаємозв'язку поведінки і середовища. Поведінка розглядається як всі можливі дії дитини. Середовище включає в себе всі фізичні і соціальні фактори, які можуть впливати на зміни в поведінці.

Сфери, в яких застосовується АВА:

- корекційна робота та реабілітація дітей з аутизмом;
- розробка навчальних технологій;
- корекція поведінкових і психічних розладів.

АВА-терапія ефективна саме для роботи з дітьми із аутизмом та іншими розладами психічного спектру, тому що:

1. АВА бере до уваги специфічні характеристики дитини з аутизмом. У практиці прикладного аналізу поведінки кожен випадок індивідуальний, оскільки всі люди відрізняються один від одного, вони мають різну історію, досвід сімейного життя, навчання в школі, переваги тощо. Таким чином, будь-який поведінковий план адаптується під унікальну життєву ситуацію кожної дитини.

2. Робота ведеться над функціональними цілями для навчання за допомогою ефективних методик.

3. Відбувається постійний моніторинг ефективності методів, які застосовуються і своєчасна корекція навчальної програми.

Ригідність поведінки є однією з характерних ознак аутизму й багатьох інших психічних розладів. Завдання АВА-терапії полягає в подоланні такої ригідності за допомогою навчання безлічі зразків поведінки й формування навичок узагальнення для реальних життєвих ситуацій.

Мотивація грає ключову роль в створенні середовища, необхідного для навчання. Підкріплення – це зміни в середовищі, які слідує за поведінкою та підвищують вірогідність повторення цієї поведінки в майбутньому. Підкріплення буває позитивним та негативним. Покарання слідує за поведінкою та знижує вірогідність повторення поведінки в

майбутньому. Спеціалісти не рекомендують розглядати покарання як першочерговий метод впливу на поведінку. Для визначення подальших кроків, необхідно уважно вивчити причини, при яких проблемна поведінка проявляється.

Навчання полягає не просто в повторенні потрібної поведінки, професійний терапевт допомагає переносити дитині правильну модель з однієї ситуації в іншу. Найважливішою складовою у досягненні успіху є безпосередня участь батьків у програмі АВА. Позитивні результати з'являються досить швидко. Згідно з дослідженнями засновника даної методики Івара Ловааса, близько половини дітей, які отримали корекцію за програмою АВА, можуть проходити навчання в звичайній школі.

АВА-терапію слід здійснювати систематично: зміцнювати бажану поведінку, удосконалювати навички адаптування та зменшити небажану поведінку. Навчання відбувається крок за кроком, тобто складні навички діляться на компоненти, які викладаються окремо, а нові навички перетинаються з раніше освоєними так, що процес навчання схожий на побудову піраміди. Участь сімей в терапії дитини дуже важлива і здійснюється через регулярний контакт та обмін інформації між інструктором та батьками дітей

Отже, метод прикладного аналізу поведінки (АВА) – це цікава та унікальна поведінкова технологія, яка дає можливість вивчати вплив факторів навколишнього середовища на поведінку дитини з аутизмом і змінювати її, тобто маніпулювати цими факторами. Ідея програми АВА полягає в тому, що будь-яка поведінка тягне за собою наслідки. Метод АВА-терапії допомагає модифікувати поведінку дитини, набути їй певних знань, умінь та навичок, соціалізуватися.

**ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ТА ЛОГОПЕДІВ ЗАКЛАДІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ**
**Горопах Н. М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і
психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.**

Рівненський державний гуманітарний університет

Готовність педагога працювати з обдарованими дітьми визначається наявністю у нього теоретичних знань і практичного досвіду, які лежать в основі особливої особистісної позиції у ставленні до обдарованої дитини. Аналіз наукових джерел з проблеми підготовки вихователів закладів дошкільної освіти (Г. Беленька, А. Богуш, Т. Поніманська, Л. Кідіна, Х. Шапаренко тощо) та логопедів-дефектологів (М. Шеремет, Н. Пахомова, Ю. Пінчук, Л. Федорович та інші) дозволяє констатувати, що питання підготовки майбутніх вихователів та логопедів до роботи з обдарованими дітьми не отримали належного розкриття. У той же час, психологічні дослідження доводять, що обдарованість, як складне психологічне явище, невіддільна від цілісної особистості, розвивається впродовж життя, тому її вивчення повинно проводитися на різних стадіях онтогенезу, починаючи з раннього та дошкільного дитинства (Н. Лейтес, П. Торренс, І. Іщенко, О. Белова). Про цьому багато авторів вказують на виключно важливе значення саме перших років життя дитини для розвитку її обдарованості та творчості (Г. Доман, Л. Венгер, О. Матюшкін, О. Савенков тощо).

Поглиблення наукових уявлень про сутність обдарованості та її прояви на різних етапах життя людини привертають увагу до таких аспектів проблеми, які ще донедавна сприймалися як парадоксальні. Йдеться про пошук обдарованих серед тих категорій дітей, яких інколи називають особливими (Н. Лейтес, М. Карне): дітей з вадами сенсорного чи фізичного розвитку, з затримками мовленнєвого розвитку тощо. На жаль, нашому суспільству притаманне певне стереотипне сприйняття дитини з вадами розвитку (у тому числі і з логопедичними проблемами), при якому наявний у неї недолік стає немов би всеохоплюючим, затуляє всі інші особливості дитини, що, безумовно, не дозволяє побачити у цій дитині жодних ознак обдарованості.